

Osnovne zakonitosti rasprostranjenja vegetacije na Zemlji

15.03.2021.

Osnovne zakonitosti rasprostranjenja vegetacije na Zemlji

- Klima ima značajan uticaj na raspored i distribuciju biljnih zajednica
- Temperatura i vlažnost: pravilan, zonalni karakter; **vegetacija zonalni karakter**
- Okolnosti koje mijenjaju osnovne zakonitosti rasporeda rasporeda temperature i vlage : vjetrovi, planinski lanci, morske struje, razuđenost mora i kopna

Idealni kontinent Brokman Jeroša

- Udaljenost od polova i ekvatora, morske obale, stalni vjetrovi – **pasati** i **antipasati** (kontinent na zapadu okean sa pravom obalnom linijom)
- Osnovni faktori: temperatura, vlažnost, dopunski vjetar. Smjenjivanje šumske i bezšumske zone u pravcu sjever-jug
- Tropska šumska zone, 3 klase formacija: **Pluviilignosa, Laurilignosa, Hiemilignosa...savane**
- Pustinjska i stepska zona: **Siccideserta, Aetiduriherbosa**
- Umjerena šumska zona: **Aestisilvae, Aciculisilvae, Durilignosa, Laurisilvae**
- Bezšumska sjeverna zona: **Frigorideserta, tundre, Sempervirentiherbosa**

Veličina biljnih zajednica

- Ekološki faktori
- *Vaccinio-Piceetalia, Moltkeo-Galietum baldacci*
- Kompaktni, disjunktni; progresivni, regresivni; reliktni, endemični
- **Vikarne zajednice** biljne asocijacije koje su između sebe slične, ali se nalaze u razaličitim geografskim oblastima, u sličnim ekološkim uslovima

Granice između fitocenoza

- Oštre?
- Nejasne?

Zonalna, intrazonalna, azonalna, ekstrazonalna

- **Zonalna vegetacija**, uslovljena opštim klimatskim prilikama: horizontalna, vertikalna
- **Intrazonalna**, nema sopstvene zone, uključena u određenu vegetacijsku zonu
- **Azonalna**, nema sopstvene zone, uključena u bilo koju vegetacijsku zonu
- **Ekstrazonalna vegetacija**, izašla iz granica svoje zone i razvila se u nekoj drugoj

Visinsko zoniranje vegetacije

- Na svakih 100 mⁿv, t opada 0,5°C
- Sunčeva radijacija veća, difuzna svjetlos manja; rashod toplote sve veći
- Skraćivanje vegetacijskog perioda, na svakih 100 m za 11,5 dana
- Inverzija temperature
- Kolebanja manja
- = visinsko zoniranje
- Inverzija visinskih vegetacijskih pojaseva

Vertikalno zoniranje u Crnoj Gori

- Mediteran – makija; *Orno – Quercetum ilicis*, *Cisto – Ericetum arboree*
- Submediteran: *Paliuretum adriaticum*, *Rusco – Carpinetum orientalis*, *Dioscoreo – Carpinetum orientalis*, *Aceri – Carpinetum orientalis*, *Quercetum trojane*; *Seselerio – Ostryetum*
- Mediteransko montano i kontinentalno područje: *Fagetum sylvaticae seslerietosum*, *Fagetum sylvaticae montanum*, *Fagetum sylvaticae abietosum*
- Kontinentalno, montano područje: *Piceetum excelsae croaticum*, *Piceetum croaticum montanum*, *Piceetum croaticum subalpinum*, *Piceetum excelsae bertisceum*, *Pinetum heldreichi*, *Pinetum peucis*, *Pinetum mughi montenegrinum*, *Pinetum nigrae*, *Pinetum sylvestris*